Forord

Museer er forskningsinstitutioner. De har deres rødder i udforskningen af verden omkring os – samlinger blev til for at undersøge genstande, naturen, religion, historie, og ikke mindst alt det der foregår mellem mennesker. Alligevel har forskning på museer været til diskussion i de nordiske lande i de senere år: hvorfor skal museerne overhovedet forske? To artikler i dette nummer folder den problematik ud. Fjell, Ryymin og Ågotnes har undersøgt situationen på en række museer i Norge og argumenterer for organisatoriske rammer og ikke mindst ledelsesmæssig understøttelse som essentielle for at fremme forskningen på museet. Grinell og Högberg beskriver i en perspektiverende artikel den svenske model og diskuterer den svenske museumslovs rolle i opgraderingen af forskningen på de svenske museer. Artiklerne viser, hvor kompleks forståelsen af museumsforskning kan være, når man ser på den institutionelle ramme. Men forskning på museer skal understøttes. Museer er og skal være søgende og stille spørgsmål ved, hvordan og på hvilke præmisser vi forstår verden omkring os. Den viden skal ikke bare være et spejl, den skal bruges til at påvirke.

Museums change lives har været mantra for den britiske museumsorganisation siden 2013, og det driver entusiasmen hos mange museumsansatte. En mere progressiv tilgang til museet som forskningsinstitution er den aktivistiske: det handler om at gøre en forskel. Rathjens artikel diskuterer aktivismen som del af gentænkningen af Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg – et museum, der har været nødt til at redefinere sig selv i forhold til store forandringer i den lokale kontekst. I en perspektiverende artikel argumenterer Evans, Nicolaisen, Tougaard og Achiam for, at museerne er ikke og har aldrig været neutrale, og at den bevidsthed bør bruges aktivt til at øge inddragelse og relevans. Museerne må godt råbe højere. Ligesom der er et behov for,

at universitetsforskere blander sig i debatten om verdens tilstand, bør museumsansatte også blande sig. For museer trækker millioner af mennesker ind år efter år. Modsat universiteterne, så når museerne mange flere og forskellige mennesker.

Inddragelse er et effektivt greb for at øge relevans. Det kan gøres inde på museet, og Iranowska viser i sin artikel om brugen af apps på mobiltelefon, hvordan særligt mindre museer kan få stor succes med brug den teknologi til at udvikle museet som socialt rum gennem dialogskabende interventioner. I Knudsen og Knudsens artikel flyttes fokus uden for museet i undersøgelsen af musealiseringspraksis i sommerhuse. Sommerhuskultur er en væsentlig ramme for konstruktion og bevaring af kulturarv knyttet til familien. Den form for musealisering har fokus på en statisk opfattelse af kulturarv: noget der holdes fast gennem traditioner og ritualer. I Rúnarsdóttirs artikel om Islands Nationalmuseums arbejde med migration og tolerance i samfundet er udgangspunktet et samfund i forandring gennem migration og transnationalisme. Udstillingen blev lavet som et samarbejde med migranter og bidrog til en generel diskussion i samfundet om emner som tolerance og identitet. Bag de to projekter ligger to meget forskellige opfattelser af kulturarv, men de er begge resultater af museer, der åbner for brugernes fortolkninger. Det samme er tilfældet i den sidste artikel, hvor Wessman, Zeiler, Thomas og Vainonen beskriver et samarbejdsprojekt mellem Museologiske Studier på Helsinki Universitet og det finske Nationalmuseum om en udstilling om den indiske festival Durga Puja, hvor man også inddrog det indiske samfund i Helsinki. Projektet handler om kompetenceopbygning hos fremtidens museumsansatte: de kan se frem til at skulle arbejde meget mere inddragende med vidensopbygning, end det de har lært på universitetet.

Vinnie Nørskov